

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2020/21
Subject (*)	Sociodemographic and geographic changes		Code	615525023
Study programme	Mestrado Universitario en Políticas Sociais e Intervención Sociocomunitaria			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	1st four-month period	Second	Optional	6
Language	SpanishGalicianEnglish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Socioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinador	Lamela Viera, María del Carmen	E-mail	carmen.lamela@udc.es	
Lecturers	Garcia Docampo, Manuel Lamela Viera, María del Carmen	E-mail	manuel.garcia.docampo@udc.es carmen.lamela@udc.es	
Web				
General description	Trabállanse teorías e metodoloxías para explorar as relacións interxeneracionais no seu contexto histórico e ecolóxico.			
Contingency plan	1. Modifications to the contents 2. Methodologies *Teaching methodologies that are maintained *Teaching methodologies that are modified 3. Mechanisms for personalized attention to students 4. Modifications in the evaluation *Evaluation observations: 5. Modifications to the bibliography or webgraphy			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A21	CEE1 - Explicar os procesos de exclusión vinculados ás transformacións da estrutura familiar e por idades das sociedades.
A22	CEE2 - Manexar ferramentas conceptuais e metodolóxicas para a análise da vulnerabilidade asociada a formas de convivencia e a determinados grupos de idade.
A23	CEE3 - Identificar as dinámicas interxeracionais, biolóxicas e socioeconómicas que xeran situacións de exclusión.
A24	CEE4 - Identificar situacións e procesos de segregación de colectivos vulnerables asociados ao avellentamento demográfico.
B1	CB1 - Demostrar coñecementos avanzados, de carácter multidisciplinar, para a investigación e o exercicio profesional no ámbito da exclusión social.
B2	CB2 - Aplicar e integrar os coñecementos a contornos e problemas emerxentes e indefinidos, na práctica investigadora e profesional.
B3	CB3 - Seleccionar o marco científico adecuado para avaliar as evidencias dispoñibles e postular hipóteses razoadas sobre a avaliación previsible dos feitos sociais estudados.
B14	CX2 - Realizar unha análise crítica da realidade social e do desenvolvemento profesional vinculada aos feitos sociais sobre os que se traballa.
B19	CX7 - Dar respostas innovadoras e orixinais ante situacións problemáticas emerxentes relacionadas coa exclusión social.
B20	CX8 - Aplicar a perspectiva comparada na comprensión das problemáticas sociais e das respostas e solucións políticas.
B21	CX9 - Aplicar unha perspectiva interdisciplinar na análise e a valoración de problemáticas de exclusión e políticas sociais de inclusión e cohesión.

B22	CX10 - Recoñecer e valorar os xuízos de valor e as evidencias nos argumentos que sosteñen as descrições e políticas sobre a realidade social.
C3	CT3 - Using ICT in working contexts and lifelong learning.
C5	CT5 - Understanding the importance of entrepreneurial culture and the useful means for enterprising people.
C7	CT7 - Developing the ability to work in interdisciplinary and transdisciplinary teams in order to offer proposals that can contribute to a sustainable environmental, economic, political and social development.

Learning outcomes			
Learning outcomes		Study programme competences	
Identificar procesos históricos de cohesión e de exclusión asociados a distintos tipos de hábitats		AC21	BC1 CC3
		AC22	BC2 CC5
		AC23	BC3 CC7
		AC24	BC14
			BC19
			BC20
			BC21
		BC22	
Recoñecer a relación entre variables espaciais e territoriais e as necesidades da poboación segundo as súas características sociodemográficas		AC21	BC1 CC3
		AC22	BC2 CC5
		AC23	BC3 CC7
		AC24	BC14
			BC19
			BC20
			BC21
		BC22	
Analizar a vulnerabilidade ecolóxica de distintos colectivos		AC21	BC1 CC3
		AC22	BC2 CC5
		AC23	BC3 CC7
		AC24	BC14
			BC19
			BC20
			BC21
		BC22	

Contents	
Topic	Sub-topic
Estudo e caracterización do territorio	-
Indicadores de cohesión e de segregación territorial	-
A conformación histórica do hábitat	-
Urbanización, avellentamento e despoboación	-
Exclusión espacial e exclusión social	-
Representación social e construción cultural do hábitat	-

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Seminar	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	12	24	36

Supervised projects	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	24	84	108
Personalized attention		6	0	6
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Seminar	As clases presenciais desenvolveranse a modo de seminario no que se discutirán lecturas e documentais asignados. A avaliación estará en función da asistencia e da exhaustividade dos materiais revisados polo alumno.
Supervised projects	En cada sesión presencial dedicarase unha hora á reflexión aplicada e actualizada dos materiais discutidos no seminario, co obxectivo de elaborar resultados e chegar a conclusións que se materializarán nun traballo final. Valorarase especialmente a formulación metodolóxica e o carácter divulgativo da redacción final.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects Seminar	É previsible que cada alumno requira orientación personalizada para aclarar dúbidas ou ampliar a información necesaria para o seu traballo final. A atención personalizada desenvolverase tanto de forma presencial (directamente a aula e no despacho do profesor en horarios de tutoría) como non presencial (a través do correo electrónico e mediante a plataforma Moodle).

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Supervised projects	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	En cada sesión presencial dedicarase unha hora á reflexión aplicada e actualizada dos materiais discutidos no seminario, co obxectivo de elaborar resultados e chegar a conclusións que se materializarán nun traballo final. Valorarase especialmente a formulación metodolóxica e o carácter divulgativo da redacción final.	60
Seminar	A21 A22 A23 A24 B1 B2 B3 B14 B19 B20 B21 B22 C3 C5 C7	As clases presenciais desenvolveranse a modo de seminario no que se discutirán lecturas e documentais asignados. A avaliación estará en función da asistencia e da exhaustividade dos materiais revisados polo alumno.	40

Assessment comments

Os seminarios consistirán na exposición de textos ou videos por parte da profesora, dos que o alumnado dispoñerá previamente, para ser debatidos en clase segundo unha serie de preguntas e de materiais que supoñerán ampliar a discusión. Prevese a realización de 6 sesións de seminario. Pola participación activa en cada un destes seminarios, o alumno poderá obter un punto na súa cualificación final, ata alcanzar un máximo de 4 puntos (o 40% da cualificación final).

Os traballos tutelados serán traballos de investigación breves realizados por un máximo de dous alumnos presenciais, aos que se lles pode sumar outro alumno a distancia. Requirirán horas de presencialidade para traballar en grupo e para a exposición continuada do que se avanza ao resto da clase. O resultado final prepararase a modo de poster ou cartel dixital. Por este traballo final obterase un máximo de 6 puntos (o 60% da cualificación final); ata dous puntos dos cales responderán ao criterio do esforzo e da participación demostrada na súa realización.

Ao alumnado matriculado en modalidade non-presencial aplicaráselle o mesmo sistema de avaliación, pero engadindo as seguintes condicións. A súa contribución aos seminarios terá que entregarse por escrito, a modo de ensaio breve e seguindo as instrucións que se lle darán para cada lectura. A súa participación no traballo tutelado asignado levará engadida a creación e mantemento dun foro de debate virtual sobre o tema, en Moodle ou outra plataforma similar.

O sistema de avaliación das convocatorias de xullo e sucesivas, serán acordadas de forma personalizada con polo menos 3 meses de antelación á pechadura de actas.

Sources of information

Basic	- Herrera, Mª Soledad (2007). Individualización social y cambios demográficos. Madrid: CIS - Kreager, Philip y Schröder-betterfill, E. (Eds) (2005). Ageing without children. Berghen Books - Livi Bacci, Massimo (1988). Ensayo sobre la historia demográfica europea. Barcelona: Ariel - Moré, Paloma (2017). Migraciones y trabajo con personass mayores en las grandes ciudades. Madrid: CIS - Otero, Raimundo (2017). Sociología e historia de la ciudad desconcentrada. Madrid: CIS - Santamarina, Beatriz et al (Coords.) (2018). Antropología ambiental. Barcelona: Icaria Toda a bibliografía esencial e complementaria estará dispoñible na plataforma Moodle.
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.